

**КОЛЕДЖ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ
КОМУНАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ВІННИЦЬКИЙ ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ КОЛЕДЖ»**

**Відділення педагогіки та фінансово-інформаційної діяльності
Циклова комісія викладачів природничо-математичних дисциплін**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Заступник директора з навчальної роботи
Оксана КОГУТЮК
«30» серпня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

**18.3 МЕТОДИКА НАВЧАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ТА
ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ ГАЛУЗІ**

освітньо-професійної програми **Початкова освіта**

підготовки **фахового молодшого бакалавра**

за галуззю знань **01 Освіта/Педагогіка**

спеціальності **013 Початкова освіта**

Вінниця 2024

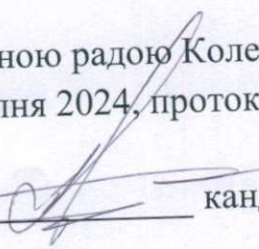
Робоча програма освітнього компонента (ОК 18.3 МЕТОДИКА НАВЧАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ТА ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ ГАЛУЗІ) з підготовки фахових молодших бакалаврів за галуззю знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 013 Початкова освіта

РОЗРОБНИК:

Оксана КНИЖНИК, спеціаліст вищої категорії, старший викладач

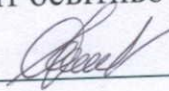
СХВАЛЕНО

Методичною радою Коледжу фахової передвищої освіти
«29» серпня 2024, протокол № 1

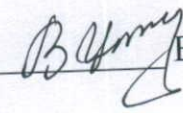
Голова канд. педнаук, доц. Андрій КРИЖАНОВСЬКИЙ

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньо-професійної програми (Початкова освіта)

 Ірина СТЕЦЮК

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії комісія викладачів
природничо-математичних дисциплін
«28» серпня 2024, протокол № 1

Голова циклової комісії Валентина ЦЕЛОМУДРА

1. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти / освітньо-професійний ступінь	Характеристика освітнього компонента		
		Денна форма навчання		
Кількість кредитів –1,5	Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка	Статус освітнього компонента Обов'язковий		
	Спеціальність 013 Початкова освіта			
Змістових модулів	освітньо-професійний ступінь – фаховий молодший бакалавр	Рік підготовки:4		
		Семестр:8		
		Лекції 14	Семінари 2	Практ./лаб. 8
Загальна кількість годин -45		Самостійна робота 21 год.		
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних-2 самостійної роботи здобувача освіти -1,75				
		Вид контролю: залік		

2. Мета, завдання, програмні компетентності та результати навчання

2.1. Мета, завдання освітнього компонента

Мета: Метою викладання навчальної дисципліни «Методика навчання соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі» є ознайомлення студентів з складовими частинами курсу ЯДС, соціальна і здоров'язбережувальна освітня галузь, з прийомами та методами навчання, наочними посібниками, підручниками, типологією уроків, особливостями викладання інтегрованого курсу ЯДС, методиками готовності дитини до школи, та допомозі в оволодінні науковою термінологією.

Завдання: основними завданнями вивчення дисципліни «Методика навчання соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі» є:

- ознайомлення студентів із предметом,
- розвиток у студентів пізнавального інтересу до вивчення курсу;
- вміння використовувати набуті знання на практиці;
- засвоєння знань, що становлять основу предметів природничого циклу в початковій школі;
- розвиток загально навчальних і спеціальних умінь, способів діяльності.
- Оволодіння методами і прийомами навчання.

2.2. Програмні компетентності

2.2.1. Інтегральна компетентність.

ІК. Здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі в професійній діяльності, що вимагає застосування положень і методів психолого-педагогічної науки та характеризується певною невизначеністю умов, а також нести відповідальність за результати своєї діяльності в освітньому процесі.

2.2.2. Загальні компетентності.

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського(вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК3. Здатність спілкуватись державною мовою як усно так і письмово.

ЗК5. Здатність вчитись і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК7. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

2.2.3. Фахові компетентності.

СК2. Здатність до планування, моделювання, конструювання, проектування, організації освітнього процесу в початковій школі.

СК3. Здатність до використання відкритих ресурсів, інформаційно-комунікативних та цифрових технологій в освітньому процесі.

СК4. Здатність дотримуватись вимог нормативно-правових документів, що регламентують організацію освітнього процесу в початковій школі.

СК5. Здатність до організації та проведення педагогічної діагностики учня.

СК6. Здатність визначати мету та завдання освітнього процесу, коригувати його шляхом зіставлення проміжних результатів із запланованими.

СК7. Здатність добирати доцільні методи, засоби і форми навчання відповідно до визначеної мети і завдань уроку, іншої форми навчання з урахуванням специфіки змісту навчального матеріалу та індивідуальних особливостей учнів.

СК8. Здатність до проведення формувального та підсумкового оцінювання навчальних досягнень учнів.

СК9. Здатність до відстеження динаміки та забезпечення підтримки особистісного розвитку дитини в освітньому процесі.

СК10. Здатність до активного залучення батьків до освітнього процесу на засадах партнерства.

СК12. Здатність до організації здоров'язбережувального, безпечного, розвивального, інклюзивного освітнього середовища.

СК13. Здатність усвідомлювати особисті відчуття і почуття, управляти власними емоційними станами.

СК14. Здатність до усвідомлення потреби у саморозвитку з метою набуття додаткових професійних компетентностей.

2.3. Результати навчання

2.3.1. Програмні результати навчання за ОПП.

РН1. Використовувати фахову літературу та інформаційно-комунікаційні технології в освітньому процесі початкової школи.

РН2. Дотримуватись нормативно-правових документів, що регламентують організацію освітнього процесу в початковій школі.

РН3. Планувати роботу вчителя, а саме здійснювати: календарно-тематичне планування змісту освітніх галузей, поурочне планування, планування виховної роботи, планування професійного саморозвитку вчителя.

РН4. Здійснювати педагогічну діагностику молодшого школяра.

РН5. Розуміти сутність, принципи, зміст, методи, форми та організацію процесу навчання, виховання і розвитку молодших школярів.

РН6. Використовувати в освітньому процесі методики та систему теоретичних знань з освітніх галузей, визначених Державним стандартом початкової освіти.

РН7. Проводити моніторинг якості навчальних досягнень, здійснювати контроль і оцінювання учнів початкової школи.

РН8. Забезпечувати підтримку особистісного розвитку дитини в освітньому процесі.

РН9. Залучати батьків до освітнього процесу в початковій школі на засадах партнерства.

РН10. Взаємодіяти з колегами, профільними фахівцями та іншими учасниками освітнього процесу початкової школи.

РН11. Створювати безпечні, психологічно-комфортні умови освітнього процесу, використовувати прийоми попередження та протидії булінгу, надавати домедичну допомогу.

РН12. Скласти індивідуальну програму розвитку дитини з особливими освітніми потребами та знаходити оптимальні шляхи її реалізації.

РН13. Створювати здоров'язбережувальне освітнє середовище, зорієнтовне на особистісний розвиток молодших школярів.

РН14. Враховувати при створенні освітнього середовища індивідуальні потреби учнів.

РН15. Розуміти мету, систему цінностей та завдання професійної діяльності вчителя, та усвідомлювати свою роль (місію) як педагога початкової освіти.

2.3.2. Результати навчання за освітнім компонентом.

Результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- предмет, завдання сучасної методики навчання соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі ;
- класифікацію методів та прийомів навчання;
- типологію уроків та їх етапи;
- вимоги до особистості вчителя ЯДС;

- валеологічні умови навчання в школі;
- види позакласної роботи та методику її проведення;
- методики визначення готовності дитини до школи.

вміти:

- створювати безпечне навчальне середовище для молодшого школяра;
- організовувати позакласну роботу з ЯДС;
- визначати рівень готовності дитини до школи;
- складати конспекти різних типів уроків;
- проводити фізкультхвилинки.

3. Програма освітнього компонента

Тема 1. Вступ. Методологічні основи викладання методики соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі ЯДС у початковій школі. Зв'язок з іншими науками, предметі завдання курсу.

Тема 2. Методика формування валеологічних понять. Методи навчання соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі. Класифікація методів. Словесні, наочні, практичні.

Тема 3. Організація навчальних занять ЯДС соціальна і здоров'язбережувальна освітня галузь. Типологія уроків. Їх структура. Комбінований урок, узагальнюючий, урок засвоєння нових знань, урок застосування знань, вмінь і навичок.

Тема 4. Практична робота. Аналіз програм ЯДС соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі для 1-4 класів НУШ.

Тема 5. Семінарське заняття. Методи навчання валеології, типологія уроків.

Тема 6. Методики визначення готовності дитини до школи.

Тема 7. Валеологічні умови навчання в школі. Мінімізація рівня ризику в умовах навчання. Вимоги до приміщення школи, класу, спортзалу, мікроклімат, освітлення, вентиляція, меблі.

Тема 8. Вимоги до особистості вчителя ЯДС. Характеристика вимог.

Тема 9. Практична робота. Складання розгорнутого плану-конспекту уроків різних типів з розділу «Фізична складова здоров'я», змістова лінія «здоров'я».

Тема 10. Позакласна робота з ЯДС соціальна і здоров'язбережувальна освітня галузь. Види позакласної роботи та їх характеристика.

Тема 11. Практична робота. Аналіз підручників з ЯДС для 1-4 класів НУШ.

Тема 12. Підсумкове заняття. Залік.

4. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Денна форма					
	усього	аудиторні	у тому числі			самост. робота
лекції			Семінари	практичні		
8 семестр						
Тема 1. Вступ. Методологічні основи викладання методики соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі ЯДС у початковій школі.	4	2	2			2
Тема 2. Методика формування валеологічних понять. Методи навчання соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі .	1	2	2			2
Тема 3. Організація навчальних занять ЯДС соціальна і здоров'язбережувальна освітня галузь. Типологія уроків.	4	2	2			2
Тема 4. Практична робота. Аналіз програм ЯДС соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі для 1-4 класів НУШ.	4	2			2	2
Тема5.Семінарське заняття. Методи навчання валеології, типологія уроків.	4	2		2		2
Тема 6. Методики визначення готовності дитини до школи.	4	2	2			2
Тема 7. Валеологічні умови навчання в школі. Мінімізація рівня ризику в умовах навчання.	4	2	2			2
Тема 8. Вимоги до особистості вчителя ЯДС.	4	2	2			2
Тема 9. Практична робота. Складання розгорнутого плану-конспекту уроків різних типів з розділу «Фізична складова здоров'я», змістова лінія «здоров'я».	4	2			2	2

Тема 10. Позакласна робота з ЯДС соціальна і здоров'язбережувальна освітня галузь.	3	2	2			1
Тема 11. Практична робота. Аналіз підручників з ЯДС для 1-4 класів НУШ.	3	2	2		2	1
Тема 12. Підсумкове заняття. Залік	3	2			2	1
Разом	45	24	14	2	8	21
Усього годин	45	24	14	2	8	21

5. Теми семінарських занять

№ з/п	№ модуля / теми	Назва теми	К-ть годин
1.	5	Методи навчання валеології, типологія уроків.	2
Разом			2

6. Теми практичних занять

№ з/п	№ модуля / теми	Назва теми	К-ть годин
1.	4	Аналіз програм ЯДС соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі для 1-4 класів НУШ.	2
2.	9	Практична робота. Складання розгорнутого плану-конспекту уроків різних типів з розділу «Фізична складова здоров'я», змістова лінія «здоров'я».	2
3.	11	Практична робота. Аналіз підручників з ЯДС для 1-4 класів НУШ.	2
4.	12	Підсумкове заняття. Залік.	2
Разом			8

7. Теми лабораторних занять програмою не передбачені

8. Самостійна робота

№ з/п	№ модуля / модуля	Назва теми	К-ть годин
1.	1	Вступ. Методологічні основи викладання методики соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі ЯДС у початковій школі.	2
2.	2	Методика формування валеологічних понять. Методи навчання соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі.	2
3.	3	Організація навчальних занять ЯДС соціальна і	2

		здоров'язбережувальна освітня галузь. Типологія уроків	
4.	4	Аналіз програм ЯДС соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі для 1-4 класів НУШ.	2
5.	5	Методи навчання валеології, типологія уроків.	2
6.	6	Методики визначення готовності дитини до школи.	2
7.	7	Валеологічні умови навчання в школі. Мінімізація рівня ризику в умовах навчання.	2
8.	8	Вимоги до особистості вчителя ЯДС.	2
9.	9	Складання розгорнутого плану-конспекту уроків різних типів з розділу «Фізична складова здоров'я», змістова лінія «здоров'я».	2
10.	10	Позакласна робота з ЯДС соціальна і здоров'язбережувальна освітня галузь.	1
11.	11	Аналіз підручників з ЯДС для 1-4 класів НУШ.	1
12.	12	Підготуватись до заліку.	1
Разом			21

9. Методи та технології навчання

Методи викладання освітнього компонента 18.3. Методика навчання соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі спрямовані на розв'язання навчальних завдань.

Вибір методів і технологій викладання та навчання методики навчання соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі здійснюється залежно від мети заняття, змісту, навчальних можливостей здобувачів освіти, особливостей особистості викладача, матеріально-технічного забезпечення.

Засоби навчання, які застосовуються при викладанні дисципліни, є словесні, наочні й практичні. Серед форм та методів подачі навчального матеріалу з застосовуються:

1. Структурно-логічне навчання: поетапна організація системи навчання, що забезпечує логічну послідовність постановки і вирішення дидактичних завдань на основі поетапного відбору їх змісту, форм, методів і засобів із урахуванням діагностування результатів;

2. Контекстне навчання: ґрунтується на інтеграції різних видів діяльності, як навчальної, наукової, так і практичної.

3. Імітаційне навчання, основою якого є імітаційно-ігрове моделювання в умовах навчання процесів, що відбуваються в реальній системі.

4. Проблемне навчання, яке здійснюється на основі ініціювання самостійного пошуку здобувачем освіти знань через проблематизацію (викладачем) навчального матеріалу.

Застосовуються професійно-ігрові технології викладання: дидактичні системи використання різноманітних «ігор», під час проведення яких формуються вміння вирішувати завдання на основі компромісного вибору

(ділові та рольові ігри, імітаційні вправи, індивідуальний тренінг, комп'ютерні програми тощо); діалогово-комунікаційні технології: сукупність форм і методів навчання, заснованих на діалоговому мисленні у взаємодіючих дидактичних системах суб'єкт-суб'єктного рівня.

Подані матеріали дозволяють здобувачеві освіти самостійно планувати терміни та обсяги змістової складової навчальної діяльності, прогнозувати її результативність

За рівнем активності: пояснювально-демонстраційний, дослідницький.

За функцією: усне викладання матеріалу, закріплення, самостійна робота щодо засвоєння навчального матеріалу, перевірка і оцінка знань та умінь.

Самостійна робота здобувачів освіти включає дві складові: самостійна підготовка до аудиторних занять, до занять у режимі онлайн, підготовка до тематичного тестового контролю та рубіжного контролю.

10. Методи та форми контролю

Методами та формами контролю результатів навчання є: залік; стандартизовані тести; наскрізні проєкти; командні проєкти; аналітичні звіти, реферати, есе; розрахункові та розрахунково-графічні роботи; презентації результатів виконаних завдань та досліджень; студентські презентації та виступи на наукових заходах; розрахункові роботи; завдання на лабораторному обладнанні, тренажерах, реальних об'єктах тощо; інші види індивідуальних та групових завдань.

Форми контролю знань здобувачів:

- поточний;
- підсумковий (залік).

Поточний контроль знань здобувачів протягом одного семестру включає оцінку за роботу на семінарських заняттях, практичну та самостійну роботу.

Підсумковий контроль знань проводиться у формі заліку (письмово/усно або шляхом тестування).

Оцінювання знань здобувачів освіти здійснюється за національною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Критерії та засоби оцінювання запланованих програмних результатів навчання

Критеріями ефективності запланованих результатів навчання є глибина та дієвість знань, системність та усвідомленість знань.

Методами і засобами оцінювання підготовки до занять та виконання практичних завдань виступають: усний контроль (індивідуальне і фронтальне опитування здобувачів освіти); засоби письмового контролю (тестові завдання, контрольні роботи, ситуаційні задачі), індивідуальні завдання – написання рефератів.

Рейтингова система оцінювання дозволяє врахувати рівень знань, поточну підготовку студентів до аудиторних занять та визначити рівень засвоєння навчального матеріалу окремої теми. Підсумкова оцінка виставляється після складання заліку за рейтинговими показниками.

Норми і критерії оцінювання знань запланованих програмних результатів навчання
Оцінка «відмінно». Здобувач освіти відповідно до програми виявив всебічні, системні й глибокі знання навчального матеріалу, володіє відомостями з основної і додаткової літератури, сформулював повні відповіді на всі поставлені запитання, виявив креативність та уміння творчого застосування набутих теоретичних знань для вирішення практичних завдань; має загальний високий рівень ерудиції та культури мови, здатний до самостійного поповнення надбаних знань і умінь у процесі подальшої навчальної роботи та професійної діяльності.
Оцінка «добре». Здобувач освіти міцно засвоїв програмний матеріал, вміє логічно і послідовно його викласти, має повні та системні знання з дисципліни, точно формулює означення й правила, не допускає істотних помилок у відповідях на запитання, вільно оперує навчальним матеріалом дисципліни, знає наукову й довідкову літературу, має здатність до самостійного поповнення та оновлення знань.
Оцінка «добре». Здобувач освіти виявив системні й глибокі знання навчального матеріалу, володіє відомостями з основної літератури, виявив уміння застосування набутих теоретичних знань для вирішення практичних завдань, глибоко розуміє матеріал. Знання здобувача освіти з окремих тем мають неповний характер, немає достатньої самостійності в аргументації відповідей, у відповідях він допускає недоліки, які може самостійно виправити.
Оцінка «задовільно». Здобувач освіти виявив знання основного навчального матеріалу в необхідному для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності обсязі, вияв поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, давав неповні відповіді на поставлені запитання із застосуванням певних штампів, виявив уміння репродуктивного вирішення практичних завдань, у процесі їхнього виконання допускав суттєві помилки, які міг усунути лише за допомогою викладача.
Оцінка «незадовільно». Здобувач освіти володіє навчальний матеріал поверхово й фрагментарно.
Оцінка «незадовільно». Здобувач освіти не засвоїв переважної частини програмного матеріалу, має поверхове, фрагментарне уявлення про дисципліну, допускав принципові помилки при виконанні передбачених

програмою завдань, на більшість запитань не давав відповіді, не здатний використати наявні знання під час виконання простих практичних завдань, але спроможний самостійно доопрацювати програмний матеріал і підготуватися до повторного складання. Оцінка «неприйнятно». Здобувач освіти не опанував навчальним матеріалом, не має знань із більшої його частини, не дає відповіді на більшість поставлених завдань, не спроможний самостійно опанувати програмним матеріалом і потребує повторного вивчення дисципліни.

11. Рекомендовані джерела

11.1. Базова

1. Методика навчання інтегрованого курсу «Я досліджую світ» у 1 – 2 класах закладів загальної середньої освіти на засадах компетентнісного підходу/ Гільберг Т., Тарнавська С., Хитра З., Павич Н. Київ : Генеза, 2020. 256с.
2. Методика навчання інтегрованого курсу «Я досліджую світ» у 3 – 4 класах закладів загальної середньої освіти на засадах компетентнісного підходу/ Гільберг Т., Тарнавська С., Хитра З., Павич Н. Київ : Генеза, 2021. 240с.
3. Пометун О.І. Нова українська школа : розвиток критичного мислення в учнів початкової школи : навчально-методичний посібник. Київ : Видавничий дім «Освіта», 2020. 192 с.

11.2. Допоміжна

1. Грущинська І.В. Хитра З.М. Я досліджую світ. Підручник для 3 класу закладів загальної середньої освіти (у 2 частинах): Частина 1. Київ: УОВЦ «Оріон», 2020. 160с.
2. Книжник О.В. Методика навчання валеології (практикум). Вінниця : ТОВ «Твори», 2018. 80с.
3. Нісімчук А., Падалка О., Шпак О. Сучасні педагогічні технології: Навчальний посібник. Київ : Просвіта, 2010. 319 с.
4. Пометун О.І. Інтерактивні методи та системи навчання. Київ: 2010. 112 с.
5. Химинець В.В., Кірик М.Ю. Інновації в початковій школі. Тернопіль: Мандрівець, 2012. 312 с.

11.3. Інтернет- ресурси

1. <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/2019/11/1-2-dodatki.pdf>. Типові освітні програми для 1-2 класів НУШ.

2.<https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/2020/11/20/Savchenko.pdf>,

3.<https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/2020/11/20/Shiyana.pdf>. Типові освітні програми для 3-4 класів НУШ

(Савченко О. Я., Шияна Р. Б.)